

Plan van Aanpak

Nieuw Amsterdams Verbond, in oprichting

Samen verantwoordelijk voor de toekomst van de stad

27 oktober 2024

I. Introductie

Amsterdam kent een rijke traditie van betrokkenheid van vermogende inwoners bij de ontwikkeling van hun stad. Mensen als de Amsterdamse koopman Pieter van Eeghen (1816-1889)¹ die aan de wieg stond van onder andere het Vondelpark, het Prinsengrachtziekenhuis, de eerste woningcorporatie en het Stedelijk- en Rijksmuseum. Ook de bouw van het Concertgebouw in 1882 kwam voort uit het initiatief van zes welgestelde Amsterdammers. In de 21ste eeuw zetten mensen als Corinne Vigreux, oprichter van het Codam Coding College,² Rob Defares met zijn IMC Weekendschool en Joop van den Ende, die het DeLaMar Theater aan de stad schonk, deze traditie voort.

Waar de gemeente in de 19e eeuw nog weinig betrokken was bij het welzijn van haar inwoners, heeft zij zich in de 20e eeuw steeds actiever ingezet voor de maatschappelijke opgaven van de stad. Initiatieven op het gebied van zorg, maatschappelijk werk en woningbouw werden door de overheid geïnitieerd en gefinancierd. In de 21ste eeuw zijn de maatschappelijke uitdagingen echter zo complex geworden dat de overheid deze niet langer alleen kan oplossen. Of zoals burgemeester Femke Halsema het verwoordde: *Tegelijk is de tijd definitief voorbij dat de overheid dacht dit (oplossen grote maatschappelijke opgaven) in relatieve eenzaamheid, vanuit haar eigen beleidstorens, te kunnen doen. Herstel van vertrouwen betekent allereerst nieuwe en gelijkwaardige samenwerking. Met inwoners, met maatschappelijke organisaties, met bedrijven en de vele ondernemers die onze stad rijk is. Het is met andere woorden tijd voor een Nieuw Amsterdams Verbond. De beste ideeën voor de toekomst van onze stad liggen dikwijls niet op bureaus in de Stopera. Maar op straat, in buurtoverleggen, daar waar ondernemers bij elkaar zitten en waar onze jongeren het initiatief nemen.*³

In dit plan van aanpak⁴ wordt het Nieuw Amsterdams Verbond nader uitgewerkt. Dit plan is het vervolg op de verkenning⁵ die eerder dit jaar is gedaan naar de mogelijkheid om meer partijen actief te betrekken bij de grote opgaven waar de stad voor staat, door andere manieren van samenwerking tussen bedrijven, vermogende Amsterdammers, maatschappelijke initiatieven en de gemeente. Een nieuw verbond als blijvend cadeau voor de jarige stad, met naamgever burgemeester Femke Halsema als beschermvrouwe.

2. Achtergrond

In 2025 viert Amsterdam haar 750ste verjaardag. Een mijlpaal om te vieren. Te vieren dat Amsterdam een bruisende, prachtige stad is, waar mensen uit de hele wereld, met diverse achtergronden en geaardheden, zich thuis voelen. Een rijke stad in financiële, sociale en culturele zin. Op de

¹ Laura van Hasselt (2023), Geld, geloof en goede vrienden. Pieter van Eeghen en de metamorfose van Amsterdam 1816-1889.

² Codam biedt een kwalitatief hoogstaande opleiding tot software engineer die toegankelijk is voor een zo groot mogelijke en diverse groep mensen vanaf 18 jaar. Er wordt geen collegegeld gevraagd en de school is 24 uur per dag, 7 dagen per week open.

³ [Toespraak burgemeester Halsema bij de Staat van de stad op 22 mei 2023](#)

⁴ Dit Plan van Aanpak is tot stand gekomen dankzij de positief kritische feedback van een kernteam. Dank aan Dimitri Yocarini, Yasmine Bayoumy, Suzanne Kooij, Siemon van den Berg, Randolph Nijse en Anne Schaeplman. Dank ook aan de andere meedenkers en meelezers voor hun inbreng, zonder hen was dit plan er niet gekomen.

⁵ [Advies Verkenning Nieuw Amsterdams Verbond, Nina Tellegen, 30 mei 2024](#)

internationale ranglijsten van de meest leefbare steden scoort Amsterdam dan ook vaak heel hoog. Volgens recent onderzoek van Arcadis⁶ onder 100 wereldsteden is Amsterdam zelfs de meest aantrekkelijke grote stad ter wereld met de hoogste scores op leefbaarheid, vervoer en sociale cohesie. Alleen op het gebied van betaalbaarheid scoort de stad minder.

Deze hoge scores verhullen dat er delen van de stad zijn waar het veel minder goed gaat. Zo leven mensen in wijken als Nieuw-West en Zuidoost gemiddeld 6 jaar korter dan andere Amsterdammers en worden ze veel eerder chronisch ziek. Ook op het gebied van leefbaarheid, kansengelijkheid en criminaliteit scoren sommige wijken significant slechter dan de rest van de stad.

De situatie waarin inwoners van deze wijken zich bevinden, vormt een bedreiging voor de hele stad. De overheid biedt verschillende maatregelen om mensen in moeilijkheden te ondersteunen, maar het systeem is complex en de maatregelen zijn versnipperd, wat het lastig maakt om de juiste hulp te vinden. Bovendien zijn (digitale) vaardigheden, toegang tot een computer en internet vaak noodzakelijk om deze ondersteuning te verkrijgen, terwijl lang niet iedereen daarover beschikt.

Hoewel Amsterdam geen *banlieues* kent zoals in Frankrijk, dreigen hier vergelijkbare omstandigheden te ontstaan als we niet snel en gezamenlijk actie ondernemen om de leefbaarheid in de stad te verbeteren. Zonder een structurele en tijdige aanpak van de problemen in deze wijken, komt de bestaanszekerheid van steeds grotere groepen onder druk te staan en zal de veiligheid op straat verder verslechteren. Dit is niet alleen onacceptabel vanuit het oogpunt van leefbaarheid, maar ook vanuit medemenselijkheid: het is onverantwoord dat kinderen in een welvarende stad als Amsterdam onder zulke omstandigheden opgroeien.

In buurten waar de leefbaarheid onder druk staat, nemen bewoners het heft in eigen hand en starten **maatschappelijke initiatieven**. Deze initiatieven werken integraal en richten zich op de volledige problematiek, niet alleen op onderdelen ervan zoals schulden of onderwijs. Ze vergroten de kansengelijkheid, helpen mensen in zichzelf te geloven, bestrijden armoede en versterken de sociale cohesie. Deze ondernemende initiatiefnemers leveren daarmee een cruciale bijdrage aan de leefbaarheid van de stad en vormen de voorhoede van mensen die vanuit hun eigen gemeenschap het verschil maken. Van hen komt de verandering. Ze ontvangen steeds meer erkenning voor hun belangrijke rol, maar helaas blijft structurele ondersteuning vanuit de gemeente en private sector achter, waardoor kostbare tijd en energie verloren gaat aan het zoeken naar financiering voor hun activiteiten.

Steeds meer **bedrijven en ondernemers** geven aan een grotere bijdrage te willen leveren aan de maatschappelijke opgaven waar de stad voor staat. Zij hebben belang bij een stad waar het prettig wonen en werken is en waar polarisatie geen kans krijgt. Een stad waar talent in alle buurten tot bloei kan komen en afnemers van hun producten en diensten niet beperkt zijn tot slechts enkele buurten. Daarnaast eisen werknemers steeds vaker dat hun bedrijf zich actief inzet voor maatschappelijke

⁶ [Arcadis sustainability index 2024](#)

opgaven en verplicht de Europese ESG/CSRD-regelgeving⁷ bedrijven om maatschappelijk betrokken te zijn bij hun omgeving.

Amsterdam kent veel **vermogende inwoners**. Inwoners die bijvoorbeeld culturele instellingen als het Rijksmuseum en het Concertgebouw ondersteunen en sociaal maatschappelijk actief zijn. Zij leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de stad. Sommige van deze vermogende Amsterdammers hebben de wens op sociaal terrein meer te willen doen voor grotere groepen Amsterdammers.

De **gemeente Amsterdam** erkent het belang van de maatschappelijke initiatieven in de wijken voor de leefbaarheid en heeft tal van subsidieregelingen voor deze initiatieven, zowel vanuit de centrale stad, als vanuit de stadsdelen. Via programma's als PACT voor Amsterdam, AmsterDOEN, Business Involved, het Initiatievenbureau en het Bureau Social Return worden maatschappelijke initiatieven ook op andere manieren ondersteund (soms in samenwerking met bedrijven).⁸ In de plannen voor de wijken Nieuw-West (Samen Nieuw-West), Zuidoost (Masterplan Zuidoost) en Noord (Aanpak Noord) staan initiatieven van bewoners ook centraal en wordt er veel belang gehecht aan hun activiteiten.

Om de leefbaarheid in de stad te versterken wil de gemeente graag optimaal samenwerken met bedrijven, die een cruciale rol spelen in de stad. Elkaar beter leren kennen, inzicht krijgen in elkaars verwachtingen en perspectieven en ontdekken wat iedereen te bieden heeft, versterkt de mogelijkheden om gezamenlijk effectief bij te dragen aan de toekomst van de stad.

3. Nieuw Amsterdams Verbond

De 750ste verjaardag van de stad is hét moment om de betrokkenheid van verschillende private partijen bij de toekomst van de stad te versterken en, net als in het verleden, de ontwikkeling naar een toekomstbestendige stad te versnellen. Het NAV bundelt de krachten om te investeren in een stad waar het goed en veilig opgroeien, wonen, ondernemen en verblijven is. Waar talenten worden benut en polarisatie wordt tegengegaan omdat we veel sterker met elkaar verbonden zijn.

Doel van het Nieuw Amsterdams Verbond is het versterken van de leefbaarheid van de stad voor iedereen en daarmee gezamenlijk te bouwen aan een toekomstbestendige stad

De ambitie van het NAV is om de verbindende schakel te zijn tussen bedrijven, vermogende Amsterdammers, maatschappelijke initiatieven en de gemeente.

Het NAV faciliteert de dialoog en samenwerking om zo de kracht van maatschappelijke initiatieven te versterken. We bundelen en organiseren toegang tot financiële middelen en andere ondersteuning en

⁷ ESG staat voor Environment, Social and Governance en gaat om het zoeken naar een evenwicht tussen financieel economische resultaten, transparantie, sociale belangen en het milieu zonder de balans er tussen te verliezen (website PWC). CSRD staat voor Corporate Sustainability Reporting Directive van de EU en vraagt vanaf 2024 van bedrijven om te rapporteren over hun impact op mens en milieu.

⁸ Zie voor meer informatie over deze programma's blz. 8

ontlasten initiatieven door structurele financiering te bieden waarvoor geen aparte aanvraag en rapportageverplichtingen gelden. Het NAV wil het platform zijn dat een diversiteit aan partijen langdurig aan de stad bindt.

Juist vanwege het belang van samenwerking is gekozen voor het NAV als een **vereniging** en niet een fonds: samen verantwoordelijk voor de toekomst van de stad. Het NAV is een **onafhankelijke** organisatie waarin maatschappelijke initiatieven, bedrijven en vermogende Amsterdammers centraal staan en de gemeente een faciliterende rol vervult.

Waarom juist nu?

Naast de viering van de verjaardag van de stad, als belangrijk moment om samenwerking anders vorm te geven, is er nog een aantal redenen om juist nu te starten met het NAV:

- De steun aan sterke maatschappelijke initiatieven in de stad is versnipperd, zowel in geld als in-kind (uren, netwerk, expertise, ruimtes). Hierdoor besteden initiatieven veel tijd aan het aanvragen en verantwoorden van subsidies. Bovendien bieden de huidige subsidiemogelijkheden voornamelijk projectfinanciering en missen continuïteit in financiële ondersteuning. Het NAV biedt een platform om de efficiëntie en effectiviteit van maatschappelijke initiatieven te versterken door bedrijven te verbinden die momenteel elk afzonderlijk projecten financieren.
- Er is veel onbenut potentieel onder vermogende Amsterdammers en bedrijven die willen bijdragen aan de toekomst van de stad. Het NAV ontsluit dit potentieel.
- Door gezamenlijke inzet voor de leefbaarheid faciliteert het NAV betere samenwerking tussen bedrijven en de gemeente. Het NAV platform bevordert wederzijds begrip en samenwerking en dat is hard nodig in een relatie die nu niet optimaal is.
- De verbinding met een aantal bestaande programma's/onderdelen van de gemeente en organisaties buiten de gemeente, zorgt voor effectievere ondersteuning van maatschappelijke initiatieven.
- Nieuwe Europese regelgeving (ESG/CSRD) vraagt vanaf 2024 van bedrijven hun impact op mens en milieu te verantwoorden. Het impact monitoringssysteem (zie hieronder), onderdeel van het NAV, ondersteunt bedrijven hierbij.

Uitgangspunten en kernwaarden

- Wij geloven dat **structurele ondersteuning** van krachtige maatschappelijke initiatieven essentieel is voor het versterken van de leefbaarheid in de wijken.
- Het NAV faciliteert **gelijkwaardige samenwerking**⁹ vanuit de gedachte dat de verschillende leden, die vaak een andere taal spreken en een andere achtergrond hebben, veel van elkaar kunnen leren. Alleen door samen te werken kunnen we de leefbaarheid versterken.
- Het NAV werkt **vraaggestuurd**. De vraag van maatschappelijke initiatieven is leidend binnen de samenwerking.

⁹ Het NAV zal dankbaar gebruik maken van het beschikbare materiaal over het vormgeven van gelijkwaardige samenwerking rond grote maatschappelijke opgaven tussen partijen die vanuit een andere leefwereld naar die grote opgaven kijken en een andere taal spreken. Zie bijvoorbeeld [Jacqueline Cramer over Netwerksturing](#) en de website: [Impact Ecosysteem](#) – voor complexe maatschappelijke vraagstukken.

- Het NAV brengt een aantal **bestaande programma's samen**, om de ondersteuning van maatschappelijke initiatieven effectiever te maken.
- **Kernwaarden** van de vereniging zijn **daadkracht, gelijkwaardigheid, vertrouwen en verbinding**.

4. Wat gaan we doen: groot denken, klein beginnen

Als verbindende schakel in de stad wil de vereniging dé plek zijn waar iedereen bij wil horen om gezamenlijk bij te dragen aan een toekomstbestendige stad. Hier worden de resultaten van maatschappelijke initiatieven in de wijken gekoesterd en gevierd, en leren leden elkaars werelden begrijpen. De vereniging streeft ernaar om op termijn meer dan 100 grote en kleine leden te verenigen in hun liefde voor de stad. Om dit te realiseren, starten we in 2025 met een beperkt aantal leden en initiatieven.

Het is 27 oktober 2030, half negen 's ochtends. Mustafa stapt op zijn fiets om naar zijn werk te gaan bij Studiezalen in Osdorp. Hij woont nog steeds in de buurt, waar hij opgroeide met drie jongere broertjes, met wie hij nog altijd een slaapkamer deelt. Als kind bracht Mustafa na school veel tijd op straat door, totdat hij bij Studiezalen terecht kwam. Nu, als afgestudeerd pedagoog en lifecoach, begeleidt hij jongeren met dezelfde uitdagingen als hij ooit zelf had. Hij is trots op wat Studiezalen in de afgelopen jaren heeft bereikt. Het is gelukt om met een combinatie van begeleiding, ondersteuning, het creëren van kansen en bieden van rolmodellen, honderden jongeren en de gezinnen daaromheen een nieuw perspectief te bieden. Het resultaat: jongeren en hun gezinnen breken uit de armoede en ongelijkheid. Ze krijgen meer regie over hun leven, ervaren minder stress en hebben meer vertrouwen in de toekomst. Door de steun van organisaties als Studiezalen is de wijk ook veranderd. Het gevoel van onveiligheid is afgenomen en mensen zijn trots op hun wijk. De bewoners kennen elkaar beter en de onderlinge betrokkenheid is gegroeid. Wat Mustafa helemaal bijzonder vindt, is dat dit alles mogelijk is gemaakt door de inzet van bedrijven en betrokken Amsterdammers. Het voelt als een enorme steun in de rug voor zowel de jongeren als de gemeenschap.

De vereniging kent vier pijlers:

- **Portfolio:** een selectie van sterke maatschappelijke initiatieven met bewezen impact.¹⁰
- **Budget:** voor vernieuwende, minder bekende initiatieven.
- **Rondetafels:** gezamenlijke gesprekken over wat nodig is om de maatschappelijke initiatieven te versterken en wat er van hen te leren valt.
- **Platform:** voor vraag naar en aanbod van expertise, netwerken, ruimtes etc

¹⁰ Dit portfolio kan later worden uitgebreid met bijv. investeringen in huisvesting voor initiatieven, of andere zaken die bijdragen aan het functioneren van meerdere maatschappelijke initiatieven tezamen.

Portfolio

De fondsen VSB, Stichting DOEN, Oranjefonds en RCOAK en het initiatievenbureau van de gemeente werken momenteel aan lijst van sterke maatschappelijke initiatieven met bewezen impact. Deze initiatieven moeten voldoen aan de volgende criteria:¹¹

- Bewezen impact,
- ANBI (algemeen nut beogende instelling)
- Betrouwbare partner,
- Minimaal 3 jaar actief,
- Actieve betrokkenheid van bewoners,
- Heldere ambitie voor de toekomst,
- Actief op een of meerdere van de volgende thema's:
 - o bestaanszekerheid
 - o educatie
 - o gezondheid
 - o kansengelijkheid
- Bekend bij minstens één van de bovengenoemde fondsen en de gemeente of bij twee fondsen

Deze lijst van 15 – 25 initiatieven zal vervolgens ter check worden voorgelegd aan een aantal andere fondsen en bedrijven die maatschappelijke initiatieven ondersteunen. Het NAV i.o neemt contact op met de initiatieven om te bespreken of en hoe ze mee willen doen. Vervolgens gaat het initiatievenbureau van de gemeente, eventueel i.s.m een of meerdere fondsen, in gesprek over hun concrete hulpvraag en hun beoogde impact.

Het is 27 oktober 2030 en Joyce is uitgenodigd voor een bijeenkomst van SINA (samen is niet alleen). Joyce maakt in de avonden kantoren schoon en werkt overdag als werkster bij een aantal Amsterdammers. Ze verdient te weinig om van rond te komen en schaamde zich altijd voor haar woning, waar ze woont met haar zoon en dochter van 14 en 16 jaar. Tot voor kort sliepen ze met z'n drieën op de grond in de woonkamer en een bureau of laptop om huiswerk te maken was er niet. Door het huisbezoek van SINA, nu een jaar geleden, hebben ze alle drie een eigen bed en hebben de kinderen elk een bureautje en een laptop. Ook heeft SINA er voor gezorgd dat de kinderen naar een sportclub kunnen en heeft Joyce financieel advies gekregen. Joyce voelt zich een ander mens. Ze kan weer ademhalen en betrapte zich laatst zelfs op het maken van grapjes met de kinderen. Bij de bijeenkomst ziet ze hoeveel vrouwen zoals zij, dankzij het Nieuw Amsterdams Verbond, door SINA zijn geholpen de afgelopen jaren en wat dat betekent voor hun eigenwaarde en voor het welzijn van hun kinderen. Samen is niet alleen, het klopt echt.

Op de website van de vereniging wordt het portfolio gepresenteerd. De initiatieven wordt gevraagd jaarverslagen, filmpjes en ander materiaal aan te leveren, zodat ze duidelijk en goed zichtbaar zijn. Ook wordt hun concrete hulpvraag en de beoogde impact helder toegelicht, evenals het budget dat ze hiervoor de komende periode nodig hebben. Het portfolio is een levend document dat

¹¹ Deze criteria worden de komende maanden verder aangescherpt en uitgewerkt. Heldere, eenduidige criteria moeten er voor zorgen dat er zo min mogelijk discussie ontstaat over wie er wel of niet op de lijst komen te staan.

voortdurend wordt aangevuld en aangepast. De hierboven genoemde lijst van 15-25 initiatieven is gereed bij de start van de vereniging.¹²

Het NAV faciliteert het contact tussen de initiatieven uit het portfolio en geïnteresseerde bedrijven/vermogende Amsterdammers. De vereniging bekijkt waar een mogelijke match is en brengt de partijen met elkaar in contact. Deze makelaarsrol krijgt ook vorm door het organiseren van events.

Contract

Wanneer er een match is tussen een bedrijf of een vermogende Amsterdammer en een initiatief dan zorgt de vereniging voor het vastleggen van de afspraken in een contract. Vanwege het belang van structurele ondersteuning committeert het bedrijf of de Amsterdammer zich voor een periode van drie jaar. De financiering is bedoeld voor het verder versterken van het initiatief, het betreft dus geen projectfinanciering. Als daar behoefte aan is ontvangt hij/zij een financieel en inhoudelijk jaarverslag en eventueel ander beschikbaar materiaal. In het contract worden ook verdere afspraken vastgelegd over de samenwerking tussen het initiatief en het bedrijf/de Amsterdammer, van directe betrokkenheid, tot op afstand volgen en alles daar tussenin. Het bedrijf/de Amsterdammer maakt zijn of haar gift jaarlijks direct over aan het initiatief, zonder tussenkomst van de vereniging. En ook voor de eventuele in-kind inzet geldt dat het een directe afspraak is tussen het bedrijf/de Amsterdammer en het initiatief.

Budget

Naast de sterke, bekende maatschappelijke initiatieven in het portfolio, biedt de vereniging ruimte voor nieuwe, innovatieve initiatieven.¹³ Sommige van deze initiatieven hebben de potentie om uit te groeien tot initiatieven die kunnen worden opgenomen in het portfolio. Het budget wordt gevuld door bijdragen van bedrijven, vermogende Amsterdammers en de gemeente. Deze financieringen bouwen voort op het werk van Stichting Amsterdam 750 die het afgelopen jaar tientallen initiatieven heeft ondersteund bij het ontwikkelen van activiteiten in de verschillende wijken van de stad, in het kader van de viering van de verjaardag van Amsterdam.

Chris woont met zijn moeder en twee broertjes in Amsterdam Zuidoost. Het is 27 oktober 2030 en hij viert zijn 20e verjaardag. Chris is op zijn vijfde vanuit Ghana in de Bullewijk terechtgekomen. Hij was een dromerig jongetje met veel ambities maar groeide op in armoede en ging regelmatig zonder eten naar bed. Hij kon goed leren maar kreeg een VMBO-advies. Zijn moeder benaderde de organisatie Life Skills en Chris kreeg ondersteuning bij zijn huiswerk en alle andere levensvragen waar hij mee rondliep. Van een dromerige jongen die niet werd gezien, werd hij een excellente leerling met zelfvertrouwen. Hij is twee jaar geleden geslaagd voor zijn VWO en werd helaas uitgeloot voor geneeskunde. Hij studeert nu psychologie en dit is eigenlijk wat hij altijd al wilde. Met mensen werken. Ongehoorde en ongeziene mensen, zoals hij er zelf een was, verder helpen in het leven. Zoals Chris zijn er

¹² Als alles volgens plan verloopt wordt het NAV eind maart 2025 opgericht.

¹³ Hoe de werkzaamheden vanuit dit budget vorm gaan krijgen wordt de komende periode bepaald.

velen in Zuidoost en elders in de stad. En op die mooie herfstdag in 2030, op de 755ste verjaardag van de stad, ziet hij om zich heen hoeveel beter en makkelijker het leven is als je wel wordt herkend en erkend. En ook wat dat doet voor een wijk als de Bullewijk. Organisaties als Life Skills, met steun van het Nieuw Amsterdams Verbond, maken het leven zoveel beter.

Rondetafels

Naast financiële bijdragen zijn ook kennis, vaardigheden, netwerken en het beschikbaar stellen van ruimtes door bedrijven van groot belang voor het versterken van maatschappelijke initiatieven in de stad. De vraag van deze initiatieven staat ook hier centraal, en alle afspraken die voortkomen uit deze gesprekken worden vastgelegd en, waar nodig, begeleidt door het NAV.

De vereniging faciliteert gesprekken tussen leden: maatschappelijke initiatieven, bedrijven en gemeente door middel van rondetafels, die rondom specifieke thema's worden georganiseerd. Een voorbeeld hiervan is digitalisering, waar maatschappelijke initiatieven hun behoefte aan digitale ondersteuning kunnen afstemmen met het aanbod aan expertise (in-kind bijdragen) van bedrijven zoals Microsoft of Eviden.

Een ander urgent thema is huisvesting. De ruimte voor maatschappelijke initiatieven in de stad neemt af, en de beschikbare ruimte is vaak erg duur. De vereniging kan hier een belangrijke rol spelen door initiatieven, de gemeente, vastgoedondernemers, woningcorporaties en andere belanghebbenden samen te brengen om mogelijke oplossingen te verkennen.

De rondetafels komen ook tegemoet aan de behoefte van bedrijven om meer gezamenlijke impact te maken en hun steun aan initiatieven beter op elkaar af te stemmen.

Platform

Naast de rondetafels voor leden, wil de vereniging ook een platform bieden voor andere maatschappelijke initiatieven en hun vraag naar in-kind ondersteuning. Door goed zicht te hebben op wat maatschappelijke initiatieven nodig hebben en op wat bedrijven kunnen bieden, worden vraag en aanbod op een efficiënte manier aan elkaar gekoppeld. Dit kan bijvoorbeeld gaan om financiële of juridische expertise of om het beschikbaar stellen van ruimtes of apparatuur. Ook hier is de vraag van het initiatief leidend, en wordt er vanuit hun behoefte gekeken naar mogelijke oplossingen.

Dit platform biedt bedrijven ook de mogelijkheid te zien wat andere bedrijven bieden en zo de samenwerking te zoeken om gezamenlijk bij te dragen aan het versterken van de leefbaarheid van de stad.

Naast het platform voor het matchen van initiatieven met bedrijven en de gemeente, wordt ook onderzocht hoe maatschappelijke initiatieven sterker kunnen worden door meer samen te werken. Dit kan bijvoorbeeld door diensten te delen (zoals ICT en administratie), of door gezamenlijk trainingen en andere vormen van ondersteuning te volgen. Het aanbod van de vereniging aan de initiatieven komt tot stand in samenwerking met de fondsen die betrokken zijn bij het verbond.

5. Hoe gaan we het doen

Leden

De kern van Het Nieuw Amsterdams Verbond wordt gevormd door de leden: de maatschappelijke initiatieven opgenomen in het portfolio,¹⁴ verschillende type bedrijven en ondernemers, fondsen, vermogende Amsterdammers en de gemeente. De initiatieven, bedrijven, ondernemers en vermogende Amsterdammers staan centraal en de fondsen en de gemeente hebben een faciliterende rol. Zo wordt de gemeente gevraagd een aanzienlijk deel van de kosten van de operatie van de vereniging te dragen. Voor de leden gelden diverse lidmaatschapstarieven met bijbehorende commitments. Het onderstaande voorstel voor het minimale commitment wordt momenteel getest en verder uitgewerkt.

Type lid	Contributie (€/j)	Minimaal commitment voor 3 jaar, per jaar
Vrienden van NAV ¹⁵	25.000	50.000 waarvan minimaal 25K cash, rest in kind ¹⁶
Grote corporate bedrijven ¹⁷	5.000	50.000 waarvan minimaal 25K cash, rest in kind
Ondernemers	1.000	15.000
Vermogende A'dammers	1.000	25.000
Fondsen	5.000	samenstellen portfolio (in kind)
Gemeente	ntb	ondersteuning maatschappelijke initiatieven
Maatschappelijke initiatieven	0	samenwerking bedrijven/vermogende A'dammers

Voor het lokale MKB dat direct betrokken is of wil zijn, bij het versterken van de leefbaarheid in de wijken wordt de komende periode een propositie ontwikkeld, samen met ondernemersverenigingen en betrokkenen bij de Masterplannen in Nieuw-West, Zuidoost en Noord.

Waarom lid worden?

- Voor **bedrijven** die al betrokken zijn bij maatschappelijke initiatieven biedt het NAV een platform om gezamenlijk meer impact te maken en van elkaar en van de andere leden te leren.
- Voor bedrijven die nog niet betrokken zijn bij initiatieven in de stad biedt het portfolio de mogelijkheid zich te verbinden aan de maatschappelijke opgaven waar de stad voor staat.
- Het systeem van impactmonitoring (zie hieronder) dat onderdeel is van het NAV helpt bedrijven bij hun CSRD verplichtingen.
- Voor **vermogende Amsterdammers** biedt het NAV de mogelijkheid actiever betrokken te raken bij hun stad en met hun middelen meer Amsterdammers toegang te bieden tot een leefbare wijk. Het biedt hen daarnaast een netwerk om kennis te maken met maatschappelijke initiatieven, andere vermogende Amsterdammers, bedrijven en de gemeente.

¹⁴ Alleen de maatschappelijke initiatieven opgenomen in het portfolio kunnen lid worden. Dit om te voorkomen dat er straks honderden initiatieven zich aansluiten. Deze maatschappelijke initiatieven hebben dus ook stemrecht in de vereniging. Andere initiatieven kunnen gebruik maken van de faciliteiten van de vereniging, maar geen lid worden.

¹⁵ Vrienden van NAV zijn partijen die mee willen investeren in de ontwikkeling van de vereniging omdat zij dit als een belangrijke toevoeging zien aan de stad. De komende periode zal de propositie voor deze vrienden verder worden uitgewerkt.

¹⁶ Voor het berekenen van de bijdrage in-kind wordt gewerkt met gemiddelde uurtarieven van in te zetten medewerkers.

¹⁷ Grote corporates zijn bedrijven met meer dan 500 medewerkers in de regio Amsterdam.

- Voor de **sterke maatschappelijke initiatieven** uit het portfolio biedt het NAV de mogelijkheid effectievere (financiële) ondersteuning te krijgen en te leren van elkaar en van de andere leden.
- Voor **de gemeente** biedt het NAV een platform voor betere samenwerking met ondernemers in de stad. Door actieve betrokkenheid van ambtenaren bij ronde tafels en events komen ze op een andere manier met deze partijen in contact. Ook biedt het NAV de mogelijkheid om bestaande gemeentelijke programma's effectiever in te zetten door bundeling van krachten en betere kennis van wat er binnen en buiten de gemeente speelt aan samenwerkingen.
- Voor **(vermogens) fondsen** biedt de vereniging de mogelijkheid, door middel van het samenstellen van het portfolio, extra middelen en in-kind ondersteuning te faciliteren voor initiatieven die zij een warm hart toedragen. Ook biedt de vereniging hen een interessant netwerk van bedrijven, de gemeente en vermogende Amsterdammers.
- Voor alle (potentiële) leden biedt het NAV een platform voor kennis, samenwerking en uitwisseling van ervaringen en een sterkere binding met de stad en de grote opgaven waar we voor staan.

Impactmeting

Het NAV wil haar leden en de stad laten zien hoe ze bijdraagt aan de leefbaarheid en leden ondersteunen die moeten voldoen aan de Europese ESG/CSRD wetgeving. Er zijn diverse instrumenten voor impactmeting, zoals de methode die veel fondsen gebruiken (VSB, Oranje fonds, RCOAK, Stichting DOEN) gebaseerd op de *Theory of Change* van Impact House. PWC ontwikkelt *impact pathways* voor bedrijven, en het platform MAEX/social handprint biedt een methode op basis van de *Sustainable Development Goals*. De gemeente Amsterdam werkt al met MAEX en meerdere initiatieven maken gebruik van deze tool. Daarnaast onderzoekt het Bureau Social Return of de methodiek van Rixt Rotterdam kan worden ingezet in Amsterdam en ontwikkelt de gemeente momenteel een zogeheten ESG-hub om bedrijven aan maatschappelijke initiatieven te koppelen, om zo ESG compliance te waarborgen. De komende maanden wordt onderzocht welke methode(s) het beste aansluiten bij de behoeften van (potentiële) leden en geschikt zijn om de impact van de vereniging in kaart te brengen.

Samenwerking met andere programma's en organisaties

In Amsterdam bestaan vele programma's, onderdelen van de gemeente en organisaties die zich richten op de samenwerking tussen gemeente, maatschappelijke initiatieven en/of het bedrijfsleven. Van het initiatievenbureau, AmsterDOEN, Bureau Social Return, PACT voor Amsterdam, Business Involved, tot Mensen Maken Amsterdam, amsterdam&partners en Amsterdam Economic Board (zie bijlage voor toelichting en mogelijke samenwerking). Geen van hen heeft specifiek tot doel het versterken van de leefbaarheid voor iedereen door het faciliteren van samenwerking met en ondersteuning van maatschappelijke initiatieven door bedrijfsleven, vermogende Amsterdammers en de gemeente. Er bestaat echter wel overlap. Het NAV streeft er naar krachten te bundelen en versnippering zoveel mogelijk tegen te gaan.

In gesprekken met verschillende betrokkenen is meermaals de vraag gesteld: waarom weer iets nieuws? We hebben al zoveel samenwerkingsverbanden in de stad. De mogelijkheid het NAV

onderdeel te laten worden van, of aan te laten sluiten bij, een van de andere organisaties ligt nog open. Om de vaart er in te houden en eerst de levensvatbaarheid vast te stellen, wordt de komende periode samen met Stichting Amsterdam 750 gewerkt aan het opzetten van de vereniging en het organiseren van de eerste activiteiten. In dat traject wordt gekeken hoe de samenwerking vorm krijgt met de verschillende programma's, onderdelen van de gemeente en organisaties die in de bijlage zijn beschreven. Dan zal ook het besluit worden genomen of de vereniging zelfstandig wordt of onderdeel van een andere organisatie.

Inrichting organisatie

Het NAV wordt een compacte organisatie met 3-4 medewerkers. Om de rol van makelaar te vervullen zijn de verschillende medewerkers, incl de directeur (zie tabel hieronder) kenner van maatschappelijke initiatieven, de gemeente, vermogende Amsterdammers en/of het bedrijfsleven. Ook is het van belang dat het team een weerspiegeling vormt van de bevolking van Amsterdam. Samenwerking met de fondsen, programma's van de gemeente en andere organisaties zorgt ervoor dat het team klein kan blijven en er zoveel mogelijk middelen naar de initiatieven gaan.

Samenstelling team

Directeur	Overall coördinatie, representatie, relatie management, portfolio (0.8 FTE)
Coördinator	Matching vraag en aanbod, ronde tafels, budget vernieuwende initiatieven (0.8 FTE)
Communicatie	Marketing, communicatie, nieuwsbrief, organisatie events, website (0.8 FTE)
Officemanager	Ondersteunen bij events, financiën, administratie, ondersteuning team (0.8 FTE)

Daarnaast biedt het team plaats aan een stagiair en wordt ook onderzocht hoe we bijv. trainees of andere medewerkers van bedrijven aan het team kunnen toevoegen.

Governance

Het NAV is een onafhankelijke vereniging, waarbij de algemene ledenvergadering het hoogste besluitvormende orgaan is. De vereniging kent een bestuur dat de rol van werkgever vervult voor de directeur, de begroting, het jaarplan en het jaarverslag vaststelt, en fungeert als sparringpartner voor de directeur en het team. Het bestuur bestaat uit drie leden met diepgaande kennis en sterke netwerken binnen het bedrijfsleven, de maatschappelijke initiatieven en de gemeente. De samenstelling van het bestuur is divers, zodat alle leden van de vereniging zich goed vertegenwoordigd voelen. Het bestuur werkt onbezoldigd en wordt benoemd voor een periode van vier jaar, met een mogelijke verlenging van nog eens vier jaar. De zoektocht naar bestuursleden zal in november 2024 van start gaan.

Door het jaar heen organiseert de vereniging diverse bijeenkomsten. Een van deze bijeenkomsten is de algemene ledenvergadering, die altijd gepaard gaat met een sterk inhoudelijk programma. Dit zorgt ervoor dat de bijeenkomsten maar beperkt over organisatorische zaken gaan, en inspirerende en waardevolle momenten zijn voor alle betrokkenen.

Beschermvrouwe

Burgemeester Femke Halsema is beschermvrouwe van het NAV. Haar oproep te komen tot andere vormen van samenwerking is de aanleiding voor het ontwikkelen van het verbond. Ze vervult een verbindende en aanjagende rol voor de vereniging en haar leden en zal regelmatig aanwezig zijn bij events.

6. Planning november 2024 – november 2025

De komende periode gaan het Nieuw Amsterdams Verbond i.o en de Stichting Amsterdam 750 samen verder. Het NAV wordt een programma onder de stichting en in aanloop naar de oprichting, naar verwachting eind eerste kwartaal 2025, wordt bepaald hoe stichting en vereniging zich na april 2025 tot elkaar gaan verhouden.

Op dit moment hebben tien bedrijven interesse getoond om lid te worden. Eind november vindt er een bijeenkomst plaats met vermogende klanten van ABN AMRO, ING en Rabobank. We hopen dat meerdere van deze klanten zich bij het NAV gaan aansluiten. De vier betrokken fondsen hebben allen aangegeven lid te willen worden.

Om de vereniging in maart 2025 op te kunnen richten moeten de komende maanden een aantal zaken worden uitgezocht en vormgegeven waaronder:

- Portfolio vullen
- Proposities voor leden uitwerken
- Aantrekken communicatiemedewerker
- Minstens 20 betalende leden werven
- Huisstijl ontwikkelen
- Code of conduct voor leden (waarden/uitgangspunten)
- Website, incl platform
- Communicatiestrategie en campagne
- Statuten en reglementen
- Bestuur

Tot de overdracht van de vereniging als cadeau voor de jarige stad op 27 oktober 2025 staan de volgende acties gepland:

- 30 extra betalende leden werven
- Financiële en eventueel in-kind ondersteuning van initiatieven gecommitteerd voor 3 jaar door betalende leden
- Twee ronde tafels rond urgent thema georganiseerd, incl vastgelegde afspraken
- Invulling team en bestuur per 25 oktober 2025
- Duidelijkheid over samenwerkingen met verschillende programma's en organisaties
- Beoogde resultaten plus meerjarenbegroting en dekking daarvan voor komende 3 jaar
- Plannen en vormgeven lancering NAV op 27 oktober 2025

7. Begroting november 2024- november 2025

Door het samengaan van Stichting Amsterdam 750 en het NAV i.o kunnen in 2025 kosten worden gedeeld en ook de huisvesting is daarmee gratis ter beschikking. De kosten van personeel, het ontwikkelen van een website, het platform, huisstijl, en juridische en accountantszaken worden geschat op 270K.¹⁸ Van dit bedrag is 100K toegezegd door een vermogende Amsterdammer en de gemeente (100K). Er liggen aanvragen bij twee bedrijven die mondeling hebben toegezegd (voor 40 en 30K).

8. Afsluitende opmerkingen

Uit de vele gesprekken die ik de afgelopen maanden heb gevoerd blijkt groot enthousiasme om op een andere manier samen te gaan werken aan de grote opgaven waar de stad voor staat. In de komende maanden zal duidelijk worden of het lukt dit enthousiasme om te zetten in een levendige vereniging die een structurele bijdrage kan leveren aan het versterken van de leefbaarheid. Een blijvend cadeau voor de jarige stad.

¹⁸ Een gedetailleerde begroting is op aanvraag beschikbaar.

Bijlage

Mogelijke samenwerkingspartners Nieuw Amsterdams Verbond

Programma's en onderdelen van de gemeente Amsterdam

Het initiatievenbureau van de gemeente stimuleert en ondersteunt maatschappelijke initiatieven in de vorm van subsidie, support en kennissessies. Samen met het VSB fonds, Stichting DOEN, Oranjefonds en RCOAK vult het initiatievenbureau het portfolio van de vereniging (zie onder kopje portfolio). Met deze zelfde fondsen wordt door het initiatievenbureau ook gewerkt aan een Amsterdamse Funding Plus aanpak. 'Funding Plus' betekent dat er niet alleen gekeken wordt naar projectmatige financiële ondersteuning van initiatieven in de stad, maar dat aanvragers voor langere tijd worden ondersteund met kennis en kunde. Dit sluit goed aan op het werk van het NAV en onderzocht wordt hoe we elkaar daarin kunnen versterken.

AmsterDOEN is een programma van de gemeente dat buurtinitiatieven, burgerinitiatieven en collectieve actie (commons) ondersteunt. Zij onderzoeken de mogelijkheid een zogeheten regrantor fonds op te zetten voor commons-vriendelijke financiering. AmsterDOEN en het verbond verkennen samenwerking op dit gebied, bijvoorbeeld bij het vormgeven van de achterkant van de vereniging en het regrantor fund.

Het programma Business Involved, gefinancierd door de gemeente en uitgevoerd door de vrijwilligerscentrale Amsterdam (VCA), koppelt vrijwilligersuren en andere inzet van bedrijven aan maatschappelijke initiatieven in de stad. Uit de ervaring van de VCA blijkt dat een digitaal platform alleen niet voldoende is voor succesvolle matching van vraag en aanbod. In de komende maanden wordt onderzocht hoe de VCA en het verbond hun samenwerking kunnen vormgeven, zodat deze vorm van matchmaking beschikbaar komt voor alle leden van het NAV.

PACT voor Amsterdam is een programma van de gemeente en een platform dat zich inzet tegen armoede. In het kader van Amsterdam 750 heeft het PACT '75 bedrijven 0 armoede' gelanceerd. Samen met Amsterdamse ondernemers is het streven 75.000 euro in te zamelen om zo initiatieven in de stad te ondersteunen in hun strijd tegen armoede. Via de website van PACT worden ondernemers geattendeerd op het NAV en de mogelijkheid om zo structureel bij te dragen aan het verbeteren van de leefbaarheid en het verminderen van armoede.

Bureau Social Return is onderdeel van de gemeente en ondersteunt bedrijven bij het implementeren van hun social return verplichtingen. Het gaat daarbij met name om de inzet van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar het kan inmiddels ook breder worden ingevuld op maatschappelijke thema's als armoedebestrijding, gezondheidsbevordering en onderwijs. Bureau Social Return werkt aan een etalage van maatschappelijke initiatieven waaraan bedrijven hun in-kind inzet kunnen besteden. De komende maanden onderzoeken het Bureau en het NAV hoe ze gebruik kunnen maken van elkaars kennis en elkaar kunnen versterken.

Organisaties met overlappende doelstellingen en/of doelgroep

Mensen Maken Amsterdam (MMA) maakt de zeven buurtfondsen van Amsterdam mogelijk. Bewoners weten zelf het beste wat er nodig is in hun buurt en verdelen daarom vanuit buurtcomités zelf geld voor projecten voor en door buurtbewoners die de buurt mooier, groener, socialer of veiliger maken. De werkwijze van besluit, organisatie en monitoring heeft een katalyserend effect op het eigenaarschap en de onderlinge verbinding van de buurt. Bewoners kunnen bij de buurtfondsen laagdrempelig kennis maken met vrijwilligerswerk, bestuurswerk en het financieren van een goed idee voor de buurt. Het NAV en MMA zijn in gesprek over een mogelijke samenwerking met betrekking tot het extra budget voor nieuwe, innovatieve initiatieven.

Op initiatief van de gemeente is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om ook in Amsterdam, net als in Rotterdam, een Social Impact Fonds Amsterdam op te zetten. Bij dit fonds kunnen impact ondernemers en ondernemers met impactambities financiering krijgen in de vorm van start- en groeikapitaal om de grootste maatschappelijke uitdagingen in de stad aan te pakken. De afgelopen maanden hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden met dit fonds i.o. Het fonds richt zich op een andere doelgroep, namelijk impactondernemingen met een verdienmodel, maar in doelstelling overlappen het fonds en de vereniging. Afsproken is in de verdere uitwerking van het fonds en van de vereniging te onderzoeken of samenwerking rond bijvoorbeeld kennis- en expertise, capaciteit, administratie en/of huisvesting meerwaarde heeft voor beide organisaties.

amsterdam&partners draagt samen met haar partners zorg voor de reputatie en het imago van de metropool Amsterdam en werkt aan een leefbare, aantrekkelijke, welvarende, duurzame en inclusieve metropool Amsterdam. Dat doet a&p bijvoorbeeld door het vertellen van bijzondere verhalen en het ontsluiten van informatie voor bewoners, bezoekers en bedrijven. Een van de partnernetwerken binnen a&p is de Metropool Amsterdam Club, een netwerk van overheidsbestuurders, leiders uit het bedrijfsleven, de creatieve industrie en culturele- en onderwijsinstellingen. Er lopen momenteel gesprekken om te onderzoeken of we een verbinding kunnen leggen tussen a&p en het NAV. Passend bij het handelingsperspectief van onze organisatie. En of onze organisatie een logische rol kan spelen in het betrekken van haar partners bij de ondersteuning van maatschappelijke initiatieven in de stad.

De Amsterdam Economic Board werkt met bedrijven, overheden, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties intensief samen aan een toekomstbestendige economie in de regio met duurzaam verdienvermogen, binnen de kaders van brede welvaart. Dit groeiende netwerk, dat momenteel bestaat uit meer dan 130 leden uit de regio Amsterdam, trekt steeds meer bedrijven en instellingen aan die partner willen worden, omdat ze zich aan kunnen sluiten bij bestaande en nieuwe impactcoalities die concreet bijdragen aan een gezonde, duurzame en innovatieve regio. De Board richt zich specifiek op life sciences & health, verduurzaming & circulariteit (grondstoffen, energie en industrie), en verantwoorde technologie en AI. Met een nieuwe koers wordt ingezet op meer focus, eigenaarschap en regionale impact. De komende tijd blijft het verbond in gesprek met de Board over mogelijke samenwerking.